

Maatschappelijk Verantwoord Beleggen 2022

Jaarverslag Bpf Koopvaardij

Samenvatting

2022 stond in het teken van het implementeren van vereisten vanuit nieuwe wetgeving en de doorontwikkeling van ESG-integratie in de portefeuille. Op het gebied van wetgeving hebben Bpf Koopvaardij en MN gewerkt aan de verdere implementatie van de vereisten vanuit de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) die in 2021 in werking is getreden. Zo heeft Bpf Koopvaardij de eerste verplichtingen voor de taxonomieverordening met betrekking tot duurzame beleggingen opgenomen in de Pensioen 1-2-3 (zie ook Wet- en Regelgeving). Daarnaast is in 2022 de Bewuste Selectie methodiek toegepast op de opkomende landen aandelenportefeuille waar dit eerder al van toepassing was op de ontwikkelde landen aandelenportefeuille. Ook zijn eind 2022 de nieuwe bedrijfsobligatiestrategieën (High Yield en Investment Grade) vastgesteld waarin de ESG criteria zijn aangescherpt (zie ook ESG-integratie).

In 2022 zijn er veel positieve resultaten behaald op het gebied van verantwoord beleggen. De resultaten en ontwikkelingen worden in dit hoofdstuk verder uiteengezet.

Wet- en Regelgeving

Europese regulations (EU Sustainable Finance)

Eind 2019 heeft de Europese Unie de Europese Green Deal vastgesteld. Dit beleidsprogramma moet de EU helpen om in 2050 klimaatneutraal te zijn. Via de werkstroom Duurzame Financiering is er een actieplan opgesteld dat financiering moet leiden richting economische activiteiten die bijdragen aan een klimaatneutraal Europa. Onderdeel van dit actieplan is nieuwe regelgeving met het doel om één Europese standaard te creëren rondom duurzaam beleggen. Dit betreft de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) en de Taxonomy Regulation. Deze nieuwe regelgeving is ook van toepassing op Bpf Koopvaardij.

Terugblik

Op 10 maart 2021 zijn de eerste SFDR-verplichtingen in werking getreden. Hierbij heeft Bpf Koopvaardij informatie verstrekt over hoe zij aankijkt tegen duurzaamheidsrisico's, duurzame kenmerking van de pensioenregeling en ongunstige effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren

Ontwikkelingen 2022

Per 1 januari 2022 zijn de eerste verplichtingen voor de taxonomieverordening in werking getreden. Bpf Koopvaardij heeft in haar Pensioen 1-2-3 aangegeven of zij wel of niet voornemens is te beleggen in economische activiteiten die ecologisch duurzaam zijn volgens de taxonomieverordening. Begin 2022 zijn ook nucleaire energie en gas opgenomen in de taxonomie. Zodoende worden beleggingen in nucleaire energie en gas als ecologisch duurzaam beschouwd conform de opgestelde voorwaarden. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen taxonomy-aligned beleggingen in nucleaire energie en fossiel gas en non taxonomy aligned beleggingen.

Vooruitblik

Per 1 januari 2023 zullen de volgende SFDR level 2 vereisten van kracht zijn voor Bpf Koopvaardij¹:

- Het publiceren van precontractuele informatiemplates over de ecologische en sociale kenmerken van de pensioenregeling.
- Het publiceren van aanvullende website informatie over gehanteerde data en methodes.
- Het opstellen van periodieke informatie templates voor in het jaarverslag van Bpf Koopvaardij over het boekjaar 2022.

In 2022 heeft MN namens Bpf Koopvaardij gewerkt aan het bewerkstelligen van deze vereisten conform de keuzes van Bpf Koopvaardij. Eind 2022 zijn de teksten op de website van Bpf Koopvaardij geplaatst.

ESG-Integratie

Beleidsontwikkelingen

In 2022 is de Bewuste Selectie methodiek toegepast op de opkomende landen aandelenportefeuille. Dit betekent dat deze methodiek nu op alle aandelenportefeuilles van toepassing is. Bewuste Selectie is een methodiek waarbij regels worden opgesteld over waar Bpf Koopvaardij wel en niet in wil beleggen. De regels zijn een eenduidige vertaling van zowel de principiële als financieel-economische uitgangspunten. Bewuste Selectie kijkt dus zowel naar bedrijfs-economische criteria als naar maatschappelijke factoren.

Eind 2022 zijn de nieuwe bedrijfsobligatiestrategieën (High Yield en Investment Grade) vastgesteld. Belangrijk onderdeel van deze herziening is de toepassing van Bewuste Selectie. Gelijk aan de aandelenportefeuilles worden binnen de bedrijfsobligatieportefeuille nu bedrijven geselecteerd op zowel bedrijfseconomische als maatschappelijke criteria.

De Carbon Footprint van Bpf Koopvaardij

Sinds 2015 meet Bpf Koopvaardij jaarlijks de uitstoot-intensiteit van de aandelenportefeuille, sinds 2021 wordt ook de bedrijfsobligatieportefeuille gemeten. De uitstoot-intensiteit van de aandelenportefeuille van Bpf Koopvaardij op basis van de marktkapitalisatie is afgelopen jaar sterk gedaald met 40.2%. Ook de uitstoot-intensiteit van de bedrijfsobligatieportefeuille op basis van de EVIC is gedaald in vergelijking met het voorgaande jaar met 8.3%. De out-performance van de totale portefeuille op basis van de EVIC ten opzichte van de benchmark was dit jaar 21.9%.

¹ Deze vereisten hangen samen met de keuzes die het fonds gemaakt heeft.

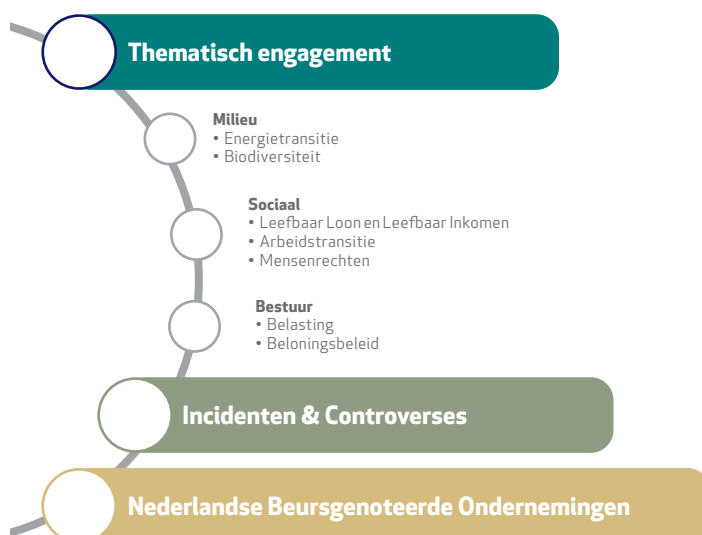
Actief Aandeelhouderschap

Beleggen in ondernemingen brengt bepaalde rechten en plichten met zich mee. Bpf Koopvaardij geeft inhoud aan die verantwoordelijkheid middels de volgende instrumenten:

- **Engagement** – Het voeren van een dialoogprogramma (engagement) om lange termijn waarde creatie te stimuleren en risico's te mitigeren;
- **Stemmen** – Het uitbrengen van stemmen op aandeelhoudersvergaderingen;
- **Juridische procedures** – Het nemen van juridische stappen als er sprake is van beleggingsverliezen ten gevolge van wanbeleid van het bestuur van de onderneming.

Engagement

MN voert namens Bpf Koopvaardij de dialoog met een aantal bedrijven dat is geselecteerd op basis van ESG-factoren. In het engagementproces worden specifieke doelstellingen vastgesteld per dialoogprogramma. In 2022 voerde MN namens Bpf Koopvaardij engagement met ondernemingen middels de onderstaande dialoogprogramma's:

In 2022 hebben verschillende ontwikkelingen plaatsgevonden binnen de dialoogprogramma's. Op basis van het eerste jaar dialoog binnen het programma Energietransitie heeft MN, ten behoeve van Bpf Koopvaardij, geconcludeerd dat er 19 bedrijven waren die onvoldoende klimaatambities toonden, waarop is besloten om deze uit de portefeuille te sluiten per 1 oktober. Daarnaast vonden in 2022 de eerste gesprekken binnen het dialoogprogramma biodiversiteit plaats. Aan bod kwamen onder andere de minimale verwachtingen die Bpf Koopvaardij heeft van bedrijven op het thema biodiversiteit, zoals het opstellen van beleid op dit thema en transparante rapportage.

Binnen de sociale dialoogprogramma's sprak MN namens Bpf Koopvaardij met zes kledingbedrijven en vijf bedrijven uit de voedselsector over onderbetaling in samenwerking met 19 andere financiële partners binnen het Platform Living Wage Financials (PLWF). In beide sectoren ontbreekt het nog aan bewijs dat inspanningen van bedrijven direct leiden tot de realisatie van

leefbare lonen en inkomens. Zo bleek ook uit de jaarlijkse bedrijfsbeoordelingen die MN in 2022 wederom uitvoerde voor de kleding- en voedselbedrijven waar MN mede namens Bpf Koopvaardij mee spreekt. Daarom stuurde MN elk bedrijf een uitgebreide inhoudelijke terugkoppeling, waarin werd stilgestaan bij aandachtspunten voor het komende jaar. In december 2022 is een nieuw dialoogprogramma gestart met bedrijven uit de mijnbouwsector en de hernieuwbare energiesector om deze problematiek aan te pakken. Hiervoor wordt samen- gewerkt met meer dan honderd andere investeerders in een door de PRI geleid programma. MN neemt, namens Bpf Koopvaardij, de leiding in het engagement met Iberdrola, Newcrest en Newmont. Daarnaast draagt MN ook bij aan de dialoog met Nextera. De eerste gesprekken vinden begin 2023 plaats.

Binnen het dialoogprogramma 'Incidenten en Controverses' (I&C) voert MN engagement met bedrijven die gelinkt zouden zijn aan negatieve impacts op mens en milieu. De uitgangspunten van de OESO-richtlijnen, de UN Global Compact Principles en de UN Guiding Principles on Business and Human Rights zijn hierbij leidend. In 2022 sprak MN, namens Bpf Koopvaardij, met Barrick Gold Corp, Petroleo Brasileiro SA, Tiger Brands Ltd, BHP Group Ltd, Atlantia SpA, Petroleos del Peru SA en Hon Hai Precision Industry Co Ltd. Hier kwamen in juli 2022 nog 48 bedrijven bij naar aanleiding van de gestarte samenwerking met Sustainalytics.

MN werkt in de beleggingscommissie van Eumedion samen met andere investeerders aan het toezicht op Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen. Het dialoogprogramma Nederlandse Beursgenoteerde Ondernemingen heeft als doelstelling om inzicht te krijgen in de strategische kwesties bij Nederlandse beursondernemingen, en bij te dragen aan de langetermijnwaarde van de ondernemingen. Dit doet MN door onder meer te vragen naar een gedegen bestuurssamen- stelling, redelijke en gerichte beloningen, en de organisatie van toezicht binnen een onder- neming. In 2022 heeft MN namens Bpf Koopvaardij het toezicht geleid op Heineken, Aegon en Unilever.

Stemmen

MN stemde namens opdrachtgevers in 2022 wereldwijd op 25911 management- en aandeel- houdersvoorstellen op 2141 aandeelhoudersvergaderingen van ondernemingen waarin is belegd. Dit komt overeen met 93 procent van de vergaderingen waar MN in staat is geweest om te stemmen.² Van de 814 aandeelhoudersvoorstellen waarop MN heeft gestemd, gingen 571 voorstellen over governance onderwerpen, zoals de verkiezing van een bestuur. Van de overige 243 voorstellen gingen 137 voorstellen over social onderwerpen, zoals human rights, diversity, equity & inclusion en political spending (waarin een bedrijf gevraagd wordt transparant te rapporteren over lobby activiteiten). In 44 voorstellen werden bedrijven gevraagd actie te ondernemen op het thema klimaat.

2 Om verschillende redenen stemt MN in een aantal jurisdicties niet, bijvoorbeeld omdat het stemmen per proxy niet mogelijk is en er een fysieke aanwezigheidsplicht is, of omdat het een markt betreft waarin shareblocking van toepassing is voor een bepaalde tijdsperiode voorafgaand aan de aandeel- houdersvergadering.

Juridische procedures

In actieve zaken neemt Bpf Koopvaardij als eisende partij deel aan de aangespannen rechtszaken. In dergelijke zaken leveren Bpf Koopvaardij en MN een bijdrage aan het aansturen van advocaten, het nemen tactische en strategische beslissingen, en het leveren van informatie en documentatie aan om de zaak te onderbouwen en de claims te bewijzen. In 2022 hebben de volgende procedures plaatsgevonden: Fortis, Volkswagen/Porsche, RBS en Toshiba.

Uitsluiting

Bpf Koopvaardij heeft in maart 2022 namens besloten om Russische aandelen uit te sluiten in verband met de inval van het Russische leger in Oekraïne. Russische staatobligaties werden voor 2022 al uitgesloten op basis van het landuitsluitingsbeleid. In 2022 waren er in totaal 15 landen en 59 bedrijven uitgesloten op de publieke uitsluitingslijst op basis van de uitsluitingscriteria in het uitsluitingsbeleid. De meest recente uitsluitingslijst is te vinden op de [website](#) van MN.

Sustainable Development Investments (SDI's)

Investerings in bedrijven die raken aan de Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties worden Sustainable Development Investments (SDI's) genoemd. Beleggingen die de SDG's bevorderen kunnen worden gedaan in verschillende beleggingscategorieën. Bpf Koopvaardij heeft per eind 2022 het SDI-gehalte van haar portefeuille gemeten. Op dat moment was het SDI-gehalte van de portefeuille 20%. Nu in de meest liquide beleggingscategorieën de Bewuste Selectie strategie is ingevoerd wil Bpf Koopvaardij in 2023 beoordelen of nog stappen gezet kunnen worden op het vlak van impactbeleggingen.

IMVB

Bpf Koopvaardij is ondertekenaar van het IMVB-convenant van de pensioensector, waarin pensioenfondsen, NGO's, vakbonden en de overheid samenwerken om verantwoord beleggen te bevorderen en risico's en misstanden in de toeleveringsketen te voorkomen. Het IMVB-convenant kent een onafhankelijke monitoringscommissie die erop toeziet in hoeverre ondertekenaars voldoen aan de afspraken die zijn gemaakt binnen het convenant. Bpf Koopvaardij heeft in 2022 een volledige implementatie van het IMVB-convenant bereikt.

Eind 2022 is het IMVB-convenant officieel tot een einde gekomen. In 2023 zal de implementatie van het convenant voor de laatste keer beoordeeld worden.

Benchmark onderzoeken

VBDO Benchmark

De Vereniging van Beleggers voor Duurzame Ontwikkeling (VBDO) beoordeelt ieder jaar de prestaties van Nederlandse pensioenfondsen op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen. De resultaten van het onderzoek worden jaarlijks gepresenteerd in een benchmark van de 50 grootste Nederlandse pensioenfondsen. Het onderzoek van VBDO gaat in op onderwerpen als beleid, implementatie van het beleid, bestuur en verantwoording.

Bpf Koopvaardij is dit jaar gescoord op plek 40 op de VBDO benchmark. Hiermee is Bpf Koopvaardij 9 plekken lager geplaatst dan in 2021. Echter, de totale score bleef dit jaar ongewijzigd op 2.1. Hiermee behaalt Bpf Koopvaardij 1 ster op de benchmark. Dit jaar heeft Bpf Koopvaardij meer punten behaald op het thema governance en minder punten behaald policy en accountability. Over het algemeen is het zichtbaar dat pensioenfondsen met een groter vermogen een inhaalslag aan het maken zijn op de ranglijst, dit jaar waren wederom veel grote stijgingen zichtbaar. Daarnaast worden veel punten toegewezen voor impactinvesteringen per asset class. Bpf Koopvaardij heeft nog geen impactinvesteringen en heeft hierop dus geen punten behaald.

UNPRI

De scores werden dit jaar bepaald aan de hand van een nieuwe methodologie die moet zorgen voor een betere afspiegeling van de huidige financiële markt. In de afgelopen jaren scoorde Bpf Koopvaardij voor het merendeel van de beleggingscategorieën een A+ (de hoogst haalbare score). Binnen de huidige methodologie hanteert PRI geen alfabetische scores meer, maar een score van 0-5 sterren per beleggingscategorie en module. Hierdoor zijn de resultaten van de benchmark niet direct vergelijkbaar met de resultaten van afgelopen jaren. De individuele rapporten geven wel een goed inzicht in het verbeterpotentieel op het gebied van verantwoord beleggen.

Desondanks heeft Bpf Koopvaardij dit jaar een aantal mooie resultaten behaald. Met name op ESG-integratie voor zowel passief als actief beheerde beursgenoteerde aandelen heeft Bpf Koopvaardij een goede score behaald. Voor beursgenoteerde aandelen is een score toegewezen van 70-91 procent. Ook voor vastgoed zijn de scores zeer positief. Uit de beoordeling van PRI blijkt dat er nog voortgang valt te behalen op het verantwoord beleggen beleid en de beleggingscategorieën waar ESG lastiger te integreren is zoals infrastructuur en fixed income.

Inhoud

Inleiding	10
Wet- en regelgeving	11
Europese wetgeving (EU Sustainable Finance)	11
Terugblik	11
Ontwikkelingen 2022	11
Vooruitblik	11
ESG-integratie	12
Beleidsontwikkelingen	12
Resultaten 2022	12
Actief aandeelhouderschap	14
Engagement	14
Klimaat	14
Social	17
Governance	22
Incidenten & Controverses	25
Nederlandse Beursgenoteerde Ondernemingen	26
Stemmen	28
Juridische procedures	28
Vooruitblik Actief Aandeelhouderschap	28
Uitsluiting	29
Beleidsontwikkelingen	29
2022	29
Impact investeren	31
Impact Investerings	31
Beleidsontwikkelingen	30
2022 en Vooruitblik	31
Sustainable Development Investments (SDI's)	31
IMVB	32
Benchmark onderzoeken	33
VBDO Benchmark	33
UNPRI	33

Inleiding

In deze jaarrapportage worden de ontwikkelingen en behaalde resultaten op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen in 2022 uiteengezet.

2022 stond in het teken van het implementeren van vereisten vanuit nieuwe wetgeving en de doorontwikkeling van ESG-integratie in de portefeuille. Op het gebied van wetgeving hebben Bpf Koopvaardij en MN gewerkt aan de verdere implementatie van de vereisten vanuit de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) die in 2021 in werking is getreden. Zo heeft Bpf Koopvaardij de eerste verplichtingen voor de taxonomieverordening met betrekking tot duurzame beleggingen opgenomen in de Pensioen 1-2-3 (zie ook Wet- en Regelgeving). Daarnaast is in 2022 de Bewuste Selectie methodiek toegepast op de opkomende landen aandelenportefeuille waar dit eerder al van toepassing was op de ontwikkelde landen aandelenportefeuille. Ook zijn eind 2022 de nieuwe bedrijfsobligatiestrategieën (High Yield en Investment Grade) vastgesteld waarin de ESG criteria zijn aangescherpt (zie ook ESG-integratie).

In 2022 zijn er veel positieve resultaten behaald op het gebied van verantwoord beleggen. Zo is de uitstoot-intensiteit gedaald ten opzichte van 2021 voor zowel de aandelenportefeuille als de bedrijfsobligatie portefeuille (zie ook Carbon Footprint). Ook werd er afgelopen jaar met veel bedrijven de dialoog gevoerd op onderwerpen als de energietransitie, leefbaar loon en leefbaar inkomen en beloningsbeleid en werd er op maar liefst 2.141 aandeelhoudersvergaderingen gestemd (zie ook Actief Aandeelhouderschap). In het dialoogprogramma energietransitie werd dit jaar besloten om 19 bedrijven uit te sluiten op basis van een onsuccesvolle dialoog (zie ook Uitsluitingen).

Wet- en regelgeving

Europese wetgeving (EU Sustainable Finance)

Eind 2019 heeft de Europese Unie de Europese Green Deal vastgesteld. Dit beleidsprogramma moet de EU helpen om in 2050 klimaatneutraal te zijn. Via de werkstroom Duurzame Financiering is er een actieplan opgesteld dat financiering moet leiden richting economische activiteiten die bijdragen aan een klimaatneutraal Europa. Onderdeel van dit actieplan is nieuwe regelgeving met het doel om één Europese standaard te creëren rondom duurzaam beleggen. Dit betreft de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) en de Taxonomy Regulation. Deze nieuwe regelgeving is ook van toepassing op Bpf Koopvaardij.

Terugblik

Op 10 maart 2021 zijn de eerste SFDR-verplichtingen in werking getreden. Hierbij heeft Bpf Koopvaardij informatie verstrekt over hoe zij aankijkt tegen duurzaamheidsrisico's, duurzame kenmerking van de pensioenregeling en ongunstige effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren.

Ontwikkelingen 2022

Per 1 januari 2022 zijn de eerste verplichtingen voor de taxonomieverordening in werking getreden. Bpf Koopvaardij heeft in haar Pensioen 1-2-3 aangegeven of zij wel of niet voornemens is te beleggen in economische activiteiten die ecologisch duurzaam zijn volgens de taxonomieverordening. Begin 2022 zijn ook nucleaire energie en gas opgenomen in de taxonomie. Zodoende worden beleggingen in nucleaire energie en gas als ecologisch duurzaam beschouwd conform de opgestelde voorwaarden. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen taxonomy-aligned beleggingen in nucleaire energie en fossiel gas en non taxonomy aligned beleggingen.

Vooruitblik

Per 1 januari 2023 zullen de volgende SFDR level 2 vereisten van kracht zijn voor Bpf Koopvaardij³:

- Het publiceren van precontractuele informatiemplates over de ecologische en sociale kenmerken van de pensioenregeling.
- Het publiceren van aanvullende website informatie over gehanteerde data en methodes.
- Het opstellen van periodieke informatie templates voor in het jaarverslag van Bpf Koopvaardij over het boekjaar 2022.
- Het publiceren van een Verklaring ongunstige effecten.

In 2022 heeft MN namens Bpf Koopvaardij gewerkt aan het bewerkstelligen van deze vereisten conform de keuzes van Bpf Koopvaardij. Eind 2022 zijn de teksten op de website van Bpf Koopvaardij geplaatst.

³ Deze vereisten hangen samen met de keuzes die het fonds gemaakt heeft.

ESG-integratie

Beleidsontwikkelingen

In 2022 is de Bewuste Selectie methodiek toegepast op de opkomende landen aandelenportefeuille. Dit betekent dat deze methodiek nu op alle aandelenportefeuilles van toepassing is. Bewuste Selectie is een methodiek waarbij regels worden opgesteld over waar Bpf Koopvaardij wel en niet in wil beleggen. De regels zijn een eenduidige vertaling van zowel de principiële als financieel-economische uitgangspunten. Bewuste Selectie kijkt dus zowel naar bedrijfseconomische criteria als naar maatschappelijke factoren.

Eind 2022 zijn de nieuwe bedrijfsobligatiestrategieën (High Yield en Investment Grade) vastgesteld. Belangrijk onderdeel van deze herziening is de toepassing van Bewuste Selectie. Gelijk aan de aandelenportefeuilles worden binnen de bedrijfsobligatieportefeuille nu bedrijven geselecteerd op zowel bedrijfseconomische als maatschappelijke criteria

Resultaten 2022

Carbon footprint

MN meet sinds 2016 ieder jaar de Carbon Footprint van de aandelenportefeuille van haar klanten. Sinds 2021 wordt dit ook voor de bedrijfsobligatieportefeuille gemeten. Bpf Koopvaardij wordt jaarlijks op de hoogte gesteld van de resultaten van deze meting in de Carbon Footprint Rapportage.

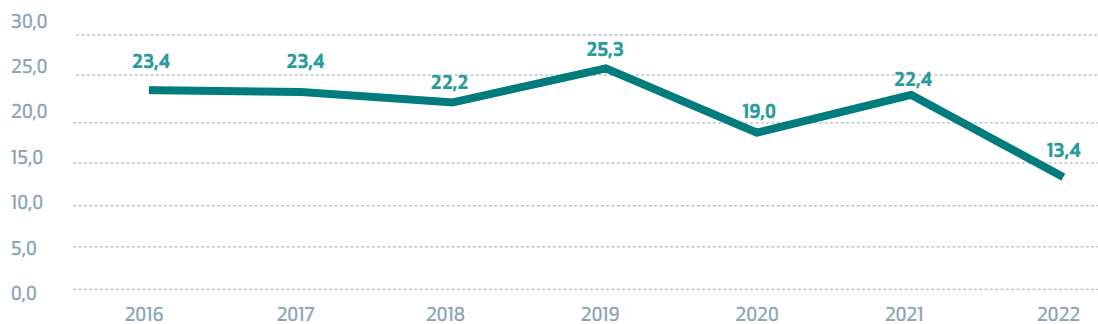
De uitstoot-intensiteit (kgCO₂e) per 100 geïnvesteerde euro's, berekend op basis van EVIC⁴, voor de aandelen- en bedrijfsobligatieportefeuille van Bpf Koopvaardij is dit jaar op 9,6 gesteld, tegenover 12,3 van de geaggregeerde benchmark. Dit laat een out-performance van 21,9% zien. De lagere uitstoot ten opzichte van de benchmark is het resultaat van de relatief lage uitstoot in de bedrijfsobligatieportefeuille.

Aandelen

De uitstoot-intensiteit van de aandelenportefeuille op basis van marktkapitalisatie is dit jaar berekend op 13,4. Dit is een daling van 40,2% ten opzichte van de vorige meting. Deze sterke daling wordt voor het overgrote deel verklaard door een dalende carbon footprint in de opkomende landenportefeuille. De onderstaande grafiek geeft de verandering van de uitstoot-intensiteit van de aandelenportefeuille weer sinds de eerste meting in 2016 op basis van de marktkapitalisatie.

4 Voor de meting van de carbon footprint van de bedrijfsobligatieportefeuille heeft MN gebruik gemaakt van de meting op basis van enterprise value including cash (EVIC). Deze methodiek schrijft voor dat de waarde van een obligatiepositie afgezet wordt tegen de totale enterprise value van het uitgevende bedrijf. De marktkapitalisatie van een bedrijf vertegenwoordigt de totale waarde van de uitstaande aandelen en houdt geen rekening met de totaal uitstaande schuld. De totale schuld staat in een andere verhouding met de marktkapitalisatie dan de uitstaande aandelen. Dit zorgt ervoor dat een investeerder zichzelf een te groot aandeel van de totale uitstoot van een bedrijf "toe-eigent" wanneer de obligatiepositie afgezet worden tegen de marktkapitalisatie. Wanneer de carbon footprint van de aandelenposities en de obligatieposities beide op basis van de EVIC berekenend worden, kunnen deze samengevoegd worden zonder dat er dubbelrekening plaatsvindt.

Uitstoot-intensiteit Koopvaardij

De uitstoot-intensiteit van de aandelenportefeuille op basis van de EVIC is dit jaar berekend op 7,7. Ten opzichte van vorig jaar is deze gedaald met 46,8%.

Bedrijfsobligaties

De uitstoot-intensiteit van de bedrijfsobligatieportefeuille van Bpf Koopvaardij op basis van de EVIC is dit jaar gedaald met 8,3% naar 11,5. In verhouding tot de benchmark laat de bedrijfsobligatieportefeuille dit jaar een out-performance zien van 31,9%.

Actief aandeelhouderschap

Beleggen in ondernemingen brengt bepaalde rechten en plichten met zich mee. MN geeft inhoud aan die verantwoordelijkheid middels de volgende instrumenten:

- **Engagement** – Het voeren van een dialoogprogramma (engagement) om lange termijn waarde creatie te stimuleren en risico's te mitigeren;
- **Stemmen** – Het uitbrengen van stemmen op aandeelhoudersvergaderingen;
- **Juridische procedures** – Het nemen van juridische stappen als er sprake is van beleggingsverliezen ten gevolge van wanbeleid van het bestuur van de onderneming.

Engagement

MN voert namens Bpf Koopvaardij de dialoog met een aantal bedrijven die zijn geselecteerd op basis van ESG-factoren. In het engagementproces worden specifieke doelstellingen vastgesteld en wordt gerapporteerd over behaalde mijlpalen. Hiermee rapporteert MN over ondernemingen die de aanbevelingen overnemen en daarmee hun bedrijfsvoering verbeteren.

Klimaat

Energietransitie 2021-2023

Het dialoogprogramma Energietransitie heeft als doel bedrijven te bewegen om hun klimaatstrategieën in lijn te brengen met de doelstellingen van het Parijse Klimaatakkoord.

Hiermee draagt dit dialoogprogramma bij aan het reduceren van klimaat gerelateerde risico's van de geselecteerde bedrijven. Binnen het programma Energietransitie vraagt MN, namens Bpf Koopvaardij rekenschap te geven aan klimaatrisico's en -kansen doormiddel van twee doelstellingen:

- Het opzetten van een houdbare strategie met korte-, middellange- en lange termijn reductiedoelstellingen.
- Het ontsluiten van informatie volgens het TCFD-raamwerk⁵.

2022

Begin 2022 is het nieuwe dialoogprogramma Energietransitie van start gegaan. Dit programma met hierin alle Olie & Gas bedrijven, nutsbedrijven en bedrijven uit de vraagkant van het energiesysteem loopt tot en met de zomer 2023. In juni 2022 heeft de eerste evaluatie op de voortgang van de dialoog plaatsgevonden. Op basis van het eerste jaar dialoog heeft MN, ten behoeve van Bpf Koopvaardij, geconcludeerd dat er 19 bedrijven waren die onvoldoende klimaatambities toonden, waarop besloten is om deze uit de sluitenper 1 oktober en vervolgens de (eventuele aandelen van deze bedrijven te verkopen).

⁵ De Task Force on Climate-Related Financial Disclosure (TCFD) vraagt van bedrijven om te rapporteren over governance, strategie, risicobeheer, kerncijfers en doelstelling ten aanzien van klimaatrisico's.

Ontwikkelingen

In 2022 hebben MN en PGGM een samenwerkingsverband opgericht met vijf andere grote Nederlandse vermogensbeheerders, waarbinnen klimaatengagement wordt gecoördineerd en gedachten worden uitgewisseld over bedrijven. Sinds de start van deze samenwerking, ook wel de Dutch Climate Coalition, heeft MN namens Bpf Koopvaardij deelgenomen aan verschillende dialogen.

Vooruitblik

MN vervolgt namens Bpf Koopvaardij de dialoog met de groep bedrijven met een klimaatambitie, in de zomer van 2023 evalueert MN de voortgang van deze groep namen. Alleen olie en gasbedrijven met een aantoonbare bijdrage aan de energietransitie blijven naar verwachting over in de portefeuille. Dit zijn de bedrijven die snel olie en gasproducten vervangen door duurzame brandstoffen. Ook nutsbedrijven in het engagementprogramma zonder kolen uitfaseringsplan worden uitgesloten. Na de zomer van 2023 verwacht MN door te gaan met het engagementprogramma met een kleinere groep bedrijven aan de aanbodkant van de energiemarkt. Tegelijkertijd zal de engagement met de vraagkant van de energie-markt worden opgeschaald.

Casus Energietransitie – RWE AG

Binnen het nieuwe klimaatengagement programma is er een base assessment uitgevoerd voor RWE naar de net zero ambitie en de reductiedoelstellingen op korte-, midden- en lange termijn. RWE is hierbij gekwalificeerd als voorloper binnen de sector. Uit de analyse blijkt dat RWE een kwalitatieve net zero ambitie heeft gedefinieerd voor scope 1,2 en scope 3 uitstoot. Hiervoor heeft RWE lange en midden termijn reductiedoelstellingen gesteld op scope 1,2 en 3 uitstoot. Deze doelstellingen zijn echter niet in lijn met het 1,5 graden pad. De klimaatstrategie van RWE is gebaseerd op netto nul uitstoot in 2040 voor scope 1 en 2. RWE gaat fors inzetten op renewables (wind offshore, wind onshore en solar) om deze doelstellingen te bereiken, en zet ook in op een versnelling van de uitfasering van kolen (RWE heeft inmiddels een deal bereikt met de Duitse overheid voor een uitfasering in 2030).

TotalEnergies SE – Klimaat resolutie

Op 25 Mei vond de AvA plaats van TotalEnergies, MN diende hier namens Bpf Koopvaardij, samen met 10 andere investeerders, een aandeelhoudersresolutie in. De resolutie vraagt TotalEnergies CO₂-reductiedoelstellingen in lijn met het Klimaatakkoord van Parijs formeel te publiceren als onderdeel van de statuten van het bedrijf. Het bestuur van TotalEnergies heeft deze aandeelhoudersresolutie niet geaccepteerd omdat het verzoek zou interen op de mogelijkheden van het bestuur om de strategie van het bedrijf te bepalen. Terwijl, vergelijkbare resoluties bij in ieder geval twee bedrijven in het Verenigd Koninkrijk wel op de agenda hebben gestaan en de resolutie vraagt om doelstellingen niet om een strategie. MN stemde mede hierdoor tegen de herbenoeming van bestuurders, tegen de remuneratie van CEO Mr. Pouyanne en tegen de Say On Climate vote.

Biodiversiteit

Het dialoogprogramma biodiversiteit heeft als doel het mitigeren van biodiversiteitsrisico's in de portefeuille en het bijdragen aan een leefbare wereld. Namens Bpf Koopvaardij vraagt MN ondernemingen om rekenschap te geven aan biodiversiteitsrisico's, zowel binnen de directe impact van een onderneming als in de toeleveringsketen. Hierbij worden de volgende punten te doel gesteld: (1) een beweging richting *zero deforestation* in de toeleveranciersketen met duidelijke doelstellingen, (2) het uitvoeren van een eigen biodiversiteitsassessment, (3) het integreren van biodiversiteit in strategie en rapportages, en (4) het publiek rapporteren van een leverancierslijst en dit traceerbaar maken.

MN is onderdeel van de samenwerking binnen het ACTIAM initiatief '*Satellite-based engagement towards zero-deforestation*', waarbij ruim vijftien Nederlandse en internationale investeerders betrokken zijn. Binnen het samenwerkingsverband wordt momenteel engagement gevoerd met 22 bedrijven, waarbij MN namens opdrachtgevers betrokken is bij het engagement met 6 bedrijven van deze lijst. Voor de overige bedrijven, mits onderdeel van de portefeuille, heeft MN de brief met engagementdoelstellingen en uitnodiging tot een gesprek ondersteund.

2022

MN is als lead investor verantwoordelijk voor de gesprekken met Unilever PLC en Mitsubishi Corporation, en als support investor actief betrokken bij de gesprekken met BASF SE, The Hershey Company en Nestlé SA. In 2022 vonden de eerste gesprekken met de bedrijven op de engagementlijst plaats, werden de verwachtingen richting de bedrijven uitgesproken en werd de scorecard verder aangescherpt. Aan bod kwamen onder andere de minimale verwachtingen die MN heeft van bedrijven op het thema biodiversiteit, zoals het opstellen van beleid op dit thema en transparante rapportage.

Ontwikkelingen

In 2022 is MN als partner aangesloten bij het initiatief Partnership for Biodiversity Accounting Financials (PBAF). PBAF werkt aan de ontwikkeling van een methodiek voor het berekenen van de biodiversiteitsfootprint van financiële instellingen en het gericht sturen op herstel en bescherming van biodiversiteit. MN neemt namens Bpf Koopvaardij deel aan verschillende werkgroepen, zoals Asset Management, Positieve Impact en Regulation. Eind 2022 is het Nature Action 100 programma gestart. Binnen dit programma zijn 100 bedrijven geselecteerd die de meest negatieve impact hebben op de biodiversiteit. Het engagementprogramma gaat naar verwachting in 2023 van start. In 2023 zal binnen het ACTIAM initiatief worden gewerkt aan gezamenlijke minimale verwachtingen voor bedrijven, zodat de voortgang van bedrijven onderling vergeleken kan worden.

Vooruitblik

In 2023 zal MN namens Bpf Koopvaardij het engagement uitbreiden naar tien bedrijven. MN zal hiervoor aansluiting zoeken bij het initiatief Nature Action 100. De minimale verwachtingen voor bedrijven in 2023 zijn het hebben van beleid op het thema biodiversiteit, het publiceren van een lijst met toeleveranciers uit landen met 'high-risk deforestation' commodities, het implementeren van een publiek toegankelijke klachtenmonitor, en het zetten van scope 3 GHG reductietargets op basis van het Science-based Targets Initiative.

Casus Biodiversiteit – The Hershey Company

MN voerde in 2022 dialoog met The Hershey Company. De focus in de gesprekken lag op het voorkomen van ontbossing in de toeleveringsketen van het bedrijf, en de stappen die het bedrijf zet om de negatieve impact van haar bedrijfsactiviteiten op biodiversiteit te verminderen. Het doel was om de voortgang van The Hershey Company in kaart te brengen, en aanbevelingen te doen voor verbeteringen. The Hershey Company zet al goede stappen op het vergroten van transparantie in de toeleveringsketen met behulp van satelliet monitoring. Zo werkt het bedrijf aan het in kaart brengen van cacao-boeren in Ivoorkust en Ghana met behulp van GPS coördinatoren, om ontbossing te voorkomen. Voor palmolie monitort The Hershey Company haar twee grootste toeleveranciers (samen 70% van het totale volume) met behulp van satellietbeelden en werkt aan het verder in kaart brengen van ketens met hoog risico op ontbossing. Ook heeft The Hershey Company een scope 3 doelstelling gezet om haar uitstoot van CO₂ emissies te verkleinen. Onderdeel hiervan is een commitment om een ontbossingsvrije toeleveringsketen te bereiken in 2030. MN toetst in hoeverre The Hershey Company interne processen en procedures heeft opgezet om dit doel te bereiken, en of er ook ambitieuze tussentijdse doelstellingen worden gezet. Met de komst van de EU wetgeving op ontbossingsvrije producten die eind 2022 is goedgekeurd komt er voor bedrijven als The Hershey Company een uitdaging om te zorgen dat al hun toeleveringsketens ontbossingsvrij zijn. Naar verwachting zal The Hershey Company in de categorie 'voorlopers' vallen, gezien de stappen die het bedrijf al heeft gezet.

Social

Leefbaar Loon en Leefbaar Inkomen

MN is namens Bpf Koopvaardij één van de oprichters van het Platform Living Wage Financials (PLWF), een investeerderscoalitie die zich inzet voor leefbare lonen en inkomens in internationale productieketens. Sinds de officiële lancering van het PLWF in 2018 is het aantal financiële samenwerkingspartners gegroeid tot 19 (per 2022) met een geschat beheerd vermogen van meer dan 6,5 biljoen euro. Gezamenlijk spreken de platform leden met meer dan vijftig bedrijven uit de textiel- en voedselsector.

Leefbaar Loon in Textiel

Voor de kledingsector geldt dat de mensen aan het begin van de productieketens doorgaans onvoldoende verdienen om zichzelf en naaste familieleden fatsoenlijk te kunnen onderhouden. Het dialoogprogramma Leefbaar Loon heeft als doel kledingbedrijven ertoe te bewegen deze

systematisch problematiek aan te pakken en leefbare lonen voor productiemedewerkers mogelijk te maken. Namens Bpf Koopvaardij vraagt MN in de dialoog dat ondernemingen het belang van leefbare lonen erkennen en prioriteren. Daarnaast verwacht MN dat zij visie en beleid op leefbaar loon formuleren; erop toezien dat zij de juiste processen en monitoringsmethoden implementeren om de betaling van leefbare lonen in hun ketens mogelijk te maken; transparant zijn; en samenwerking zoeken, met peers en andere stakeholders, zoals vakbonden, overheden en NGO's.

Leefbaar Inkomen in Agrifood

Sinds 2019 spreekt MN namens Bpf Koopvaardij met bedrijven uit de voedsel- en landbouw-industrie over leefbare inkomens voor producenten van ruwe grondstoffen. De focus ligt hierbij op koffie en cacao - twee commodities waarvoor geldt dat de boeren die deze produceren doorgaans onvoldoende verdienen om zichzelf en naaste familieleden fatsoenlijk te kunnen onderhouden. MN vraagt voedselbedrijven die koffie en cacao inkopen dat zij visie en beleid hebben op leefbaar inkomen; gebruik maken van duurzaamheidscertificering; inzicht hebben in hun ketens en de leefomstandigheden van de boeren; programma's opzetten of ondersteunen om inkomens voor boeren te vergroten en diversifiëren; en op duurzame wijze hun inkooppraktijken inregelen, waarbij langetermijnrelaties, korte betalingstermijnen en redelijke prijsstelling belangrijke aspecten zijn.

2022

In 2022 sprak MN met zes kledingbedrijven en vijf bedrijven uit de voedselsector over onderbetaling. Over het algemeen geldt dat de bedrijven waarmee MN namens Bpf Koopvaardij spreekt steeds meer doen om leefbare lonen en inkomens te promoten. Met name in de kledingsector wordt het onderwerp steeds verder geïntegreerd in beleid en komt het nadrukkelijker aan bod in rapportages. Voorbeelden hiervan zijn kledingbedrijven VF Corp en Primark die in toenemende mate aandacht besteden aan de effecten van hun inkoopbeleid op leefbare lonen in hun ketens. Ook in de voedselsector zijn positieve ontwikkelingen zichtbaar. Bij voedselbedrijven zien we bedrijven zoals Hershey en Smucker projecten ter ondersteuning van boeren steeds verder opschalen.

Tegelijkertijd geldt dat er nog veel moet gebeuren. In beide sectoren ontbreekt het nog aan bewijs dat inspanningen van bedrijven direct leiden tot de realisatie van leefbare lonen en inkomens. Zo bleek ook uit de jaarlijkse bedrijfsbeoordelingen die MN in 2022 wederom uitvoerde voor de kleding- en voedselbedrijven waar MN mede namens Bpf Koopvaardij mee spreekt. Daarom stuurde MN elk bedrijf een uitgebreide inhoudelijke terugkoppeling, waarin werd stilgestaan bij aandachtspunten voor het komende jaar.

Tot slot zoekt MN in toenemende mate naar manieren om bedrijven waarmee het engagement niet naar wens verloopt in beweging te krijgen. Hierbij wordt, waar mogelijk, samenwerking gezocht met de andere leden van het PLWF.

Ontwikkelingen

De sterke toename van kosten voor levensonderhoud in 2022 maakten het onderwerp leefbare lonen en leefbare inkomens relevanter dan ooit. Ook onder investeerders is hier steeds meer aandacht voor, wat blijkt uit het sterk groeiende aantal platformleden.

In oktober vond het jaarlijkse PLWF evenement plaats bij ING in Amsterdam en bracht het Platform wederom een jaarverslag uit.

Vooruitblik

De voornaamste uitdaging in beide sectoren blijft het feit dat bedrijfsinspanningen nog niet aantoonbaar leiden tot de realisatie van leefbare lonen en inkomens. De problematiek is meervoudig en complex en er lijkt nog een lange weg te gaan. MN blijft er bij bedrijven op aandringen dat zij inzetten op het meten en rapporteren van de impact van strategieën. H&M dient hierbij als goed voorbeeld als enige bedrijf dat positieve impact op lonen kan aantonen.

Casus Leefbaar loon - Inditex

In de jaarlijkse beoordeling van het PLWF is Inditex vier punten verbeterd ten opzichte van vorig jaar. Deze verbeterde score is het resultaat van een grotere mate van transparantie bij Inditex. Het bedrijf heeft afgelopen jaar veel aanvullende informatie verschaft ten behoeve van de beoordeling. MN is tevreden met het verbeterde contact met Inditex, maar verwacht dat het bedrijf ook publiekelijk transparanter rapporteert. Naast transparantie blijven andere aandachtspunten een gedegen risico analyse, nauwere engagement met werkers en vakbonden, en het verkrijgen van meer inzicht in de leefomstandigheden van werkers. Dit zou Inditex in staat moeten stellen om beleid verder aan te scherpen.

Leefbaar inkomen - Nestlé

MN beschouwt Nestlé als een voorloper in het promoten van leefbare inkomens voor koffie- en cacaoboeren en is positief over de stappen die het bedrijf in 2022 heeft gezet. Na een succesvolle pilot lanceerde Nestlé in 2022 het Income Accelerator Program. Dit nieuwe programma tracht de inkomens van boeren te verbeteren door bepaalde duurzame keuzes te belonen met een cash betaling. Denk hierbij aan het naar school sturen van hun kinderen of het toepassen van wenselijke landbouwtechnieken, zoals snoeien en agrobosbouw. MN is te spreken over deze innovatieve aanpak en hoopt dat Nestlé erin slaagt om dit komende jaren succesvol uit te breiden. Hierbij wordt het bedrijf aangemoedigd om, samen met relevante stakeholders, kritisch te blijven reflecteren op de effectiviteit om zo de positieve impact van het project te maximaliseren.

Arbeidstransitie & automatisering

De doelstelling van het dialoog programma bestaat uit het mitigeren van de (potentiële) negatieve impact van automatisering en digitalisering op banen. Als arbeidsproblemen niet worden aangepakt en het werknemersbestand niet effectief wordt beheerd in het licht van technologische ontwikkelingen, kan dit leiden tot aanzienlijke operationele en reputatierisico's voor bedrijven. Daarnaast bestaat er ook, door hoge concurrentie op de arbeidsmarkt naar gespecialiseerd personeel, een krapte op de arbeidsmarkt die operationeel risico versterkt. MN stuurt er in de dialoog op aan dat ondernemingen niet alleen de voordelen van automatisering inzichtelijk maken, maar ook de nadelen. Bedrijven worden geacht zich - conform de door de OESO-richtlijnen veronderstelde verantwoordelijkheid - als goed werkgever op te stellen en de benodigde arbeidstransitie in goede banen te leiden. Hierbij staat 'een leven lang leren' voorop en dient ontslag een laatste redmiddel te zijn.

2022

MN heeft het engagementprogramma Arbeidstransitie wederom geëvalueerd in 2022. Op basis van deze evaluatie heeft MN geconcludeerd dat het onderwerp onverminderd relevant blijft. Op basis van de eerste resultaten zijn voldoende aanknopingspunten voor het verder aanscherpen van de engagement scorecard. MN blijft verder in contact met peers en stakeholders voor mogelijke samenwerking. In 2022 heeft MN voor alle bedrijven binnen het programma een analyse uitgevoerd. Naar aanleiding hiervan heeft MN naar alle bedrijven vervolgbrieven gestuurd met het verzoek om een vervolgdialoog.

Ontwikkelingen

Uit de evaluatie van het dialoogprogramma is gebleken dat arbeidstransitie als gevolg van digitalisering voor veel bedrijven al een materieel onderwerp is. Alle bedrijven hebben stappen genomen om een duurzaam werknemersbestand te creëren, zoals het stimuleren van 'lifelong learning' en het in kaart brengen van verschillende toekomst scenario's. Er bestaan echter onderling wel verschillen in de tools die worden gebruikt om eventuele 'skill gaps' in kaart te brengen. Voor alle bedrijven geldt dat er weinig tot niet gerapporteerd wordt over het gehanteerde actieplan en de voortgang daarop. Dat is dan ook een belangrijk onderwerp voor vervolggesprekken.

Vooruitblik

MN zet de dialoog in 2023 voort en plant met alle bedrijven een call in om opvolging te geven aan de aandachtspunten zoals genoemd in de vervolgbrieven. MN zal in de vervolgdialoog nadruk leggen op de volgende punten:

- Het belang van een veerkrachtige werknemer dat toekomstbestendig is en bestand is tegen abrupte veranderingen in de markt
 - Een leven lang leren en innovatie
 - Een inclusieve arbeidstransitie
-

Casus Arbeidstransitie & automatisering – Magna International Inc.

In november 2022 heeft MN een vervolgbrief naar Magna verstuurd met het verzoek om de dialoog voort te zetten over verantwoord management van het werknemersbestand. Hierin heeft MN de vernieuwde focus van het dialoogprogramma toegelicht op basis van de evaluatie. Uit de analyse van Magna blijkt dat het bedrijf in haar beleid nog niet transparant genoeg is over het management van het werknemersbestand en welke stappen het bedrijf neemt om dit te verduurzamen. In de vervolgdialoog met Magna zal MN verder ingaan op de strategie en meetmethodes die Magna gebruikt om het management van het werknemersbestand toekomstbestendig te maken. Daarnaast wil MN graag meer informatie ontvangen over de concrete acties die Magna onderneemt om alle werknemersgroepen te betrekken bij de arbeidstransitie.

Mensenrechten in mijnbouw en hernieuwbare energie

Bij de winning van grondstoffen die nodig zijn voor de opwekking van hernieuwbare energiebronnen – zoals zonnepanelen, windturbines en batterijen – is het risico op mensenrechtenschendingen groot. In december 2022 is een nieuw dialoogprogramma gestart met bedrijven uit de mijnbouwsector en de hernieuwbare energiesector om deze problematiek aan te pakken. Hiervoor wordt samengewerkt met meer dan honderd andere investeerders in een door de PRI geleid programma.

Het doel van het dialoogprogramma is het mitigeren van mensen- en arbeidsrechtenrisico's in de portefeuille. Met name de mijnbouwsector is een hoog risico sector binnen de portefeuille, waar zich vele mensenrechtenrisico's voordoen. Door engagement te voeren met bedrijven binnen dergelijke sectoren geeft Bpf Koopvaardij invulling aan de due diligence verplichting van de OESO-richtlijnen en UNGP's, waarbij de grootste risico's geprioriteerd worden. Bij aanvang van het engagement wordt er vanuit het samenwerkingsverband in totaal met 40 ondernemingen engagement gevoerd. MN neemt, namens opdrachtgevers, de leiding in het engagement met Iberdrola, Newcrest en Newmont. Daarnaast draagt MN ook bij aan de dialoog met Nextera. De eerste gesprekken vinden begin 2023 plaats.

Governance

Beloningsbeleid

MN is namens Bpf Koopvaardij onderdeel van de Amsterdam Group waarin een groep internationale investeerders samenwerken rondom het thema beloningsbeleid. Het doel is engagement met bedrijven op ondermaatse beloningspraktijken, enerzijds om inzicht op te doen in de problematiek en de verbonden risico's, anderzijds om invloed uit te oefenen op de betreffende ondernemingen.

2022

In 2022 heeft MN de leiding genomen in het proces voor het opzetten van een nieuwe engagementlijst, op basis van overeengekomen KPI's. In samenspraak met de Amsterdam Group is een 'long list' van bedrijven opgesteld, en is geanalyseerd in hoeverre Amsterdam Group deelnemers holdings hebben in deze bedrijven. Op basis van een aantal selectiecriteria is gekomen tot een short list van circa 25 bedrijven. Amsterdam Group leden zullen vervolgens analyses doen van de bedrijven aan de hand van de beloningsbeleid principes ('best practices') zoals geformuleerd door de groep. In het eerste kwartaal van 2023 zullen de bevindingen gedeeld worden en zal de selectie van bedrijven plaatsvinden waarmee engagement zal worden gevoerd.

Ontwikkelingen

In 2022 heeft MN een evaluatie op het engagementprogramma uitgevoerd naar aanleiding van de moeizame samenwerking binnen de Amsterdam Group. Hierbij is besloten het engagementprogramma te continueren op basis van het onverminderde belang van beloningen voor langetermijnstrategieën en waarde creatie. Wel heeft MN besloten minder in te zetten op het engagement binnen de Amsterdam Group, en meer nadruk te leggen op het engagement binnen Eumedion en beloningsbeleid als onderdeel van het stembeleid.

In juli 2022 maakte Eumedion bekend in aanloop naar het 2023 AVA-seizoen kritischer te kijken naar het beloningsbeleid van Nederlands Beursgenoteerde bedrijven en een alert uit te sturen als het beleid of remuneratievoorstel niet aan de eisen voldoet. Eumedion gaat in deze alerts aanbevelingen doen om tegen bestuurders te stemmen mocht blijken dat bedrijven niet bereid zijn om aanbevelingen van aandeelhouders op te volgen.

Vooruitblik

Naast engagement zal MN in 2023 middels het stembeleid invloed uitoefenen op de beloning van bestuurders. MN zal dit jaar voor het eerst monitoren op de aanwezigheid van een ESG maatstaf. In februari 2023 verschijnt een rapport van Eumedion op basis van een survey onder Eumedion deelnemers over de visie van investeerders op beloningsincentives en Say-On-Pay wetgeving.

Herziening stembeleid: focus op beloningsbeleid

In het vierde kwartaal van 2022 is gekeken in hoeverre het stembeleid een grotere rol kan spelen in het bereiken van de engagementdoelstellingen op beloningsbeleid. Naast een review op de minimale eisen van MN voor het beloningsbeleid van bedrijven, zijn de voorgestelde aanpassingen in het stembeleid onder andere:

- Het tegen het remuneratierapport en/of het beloningsbeleid stemmen wanneer er geen koppeling is gemaakt naar ESG-gerelateerde KPIs in de korte- of lange-termijn variabele beloning voor de CEO en/of tenminste één ander lid van de Raad van Bestuur;
- Het tegen het remuneratierapport, beloningsbeleid en/of de voorzitter van de remuneratiecommissie stemmen als er geen koppeling is tussen CO₂ uitstoot emissie reductie-doelstellingen en KPIs voor de korte- of lange-termijn variabele beloning van de CEO en/of tenminste een ander lid van de Raad van Bestuur (alleen geldig voor bedrijven op de lijst van Climate Action 100+).

Daarnaast zijn er nog een aantal (regio of land-specifieke) wijzigingen gemaakt in de ISS Benchmark Policy, op het gebied van beloningsbeleid. In het eerste kwartaal van 2023 zal de nieuwe versie van het stembeleid worden afgerond, en voor aanvang van het AVA-seizoen worden geïmplementeerd door ISS.

Belastingbeleid

Belastingontduiking en -ontwijking brengen verschillende risico's met zich mee die de financiële resultaten van een onderneming kunnen ondermijnen, zoals reputatierisico's, reguleringsrisico's en het risico op boetes. De ondernemingen in dit dialoogprogramma worden geselecteerd op basis van een hoge tax gap. Dit is het verschil tussen de verwachte belastingdruk op basis van de belastingtarieven waar een onderneming opereert en de daadwerkelijke belastingdruk (effective tax rate). Van de ondernemingen met een hoog verschil tussen beide, wordt gekeken of er sprake is van agressieve belastingplanning, zoals bijvoorbeeld het opzetten van dochter- of moeder-ondernemingen in landen waar geen omzet wordt gedraaid vanwege de belastingdruk, artificieel vooruit schuiven van winsten of andere constructies. Daarnaast probeert MN bedrijven te bewegen om transparant te rapporteren over belasting, bij voorkeur in lijn met de Global Reporting Initiative (GRI) 207 Tax Standard. Deze standaard stimuleert bedrijven om zinvolle en vergelijkbare informatie te verstrekken voor auditors en investeerders.

Engagement met ISS

Op 4 november 2022 heeft een engagement call met ISS plaatsgevonden. Vanuit de PRI taks werkgroep is een initiatief gestart om ISS aan te spreken op de beoordeling van aandeelhoudersresoluties op het gebied van taks. De ISS benchmark policy adviseert momenteel een stem tegen resoluties die vragen om meer transparantie in het rapporteren over taks. ISS gebruikt hiervoor het argument dat het in dergelijke markten (Verenigde Staten) nog niet gebruikelijk is om te rapporteren in lijn met 'best practice' standaarden zoals de GRI207. De groep investeerders, waaronder MN, heeft ISS gevraagd om aankomende resoluties op dit thema meer vooruitstrevend te beoordelen. In het gesprek heeft ISS aangegeven dat het onderwerp taks een opkomend thema is voor ISS, en dat ISS op dit punt in tijd nog niet in staat is haar beleid hierop aan te passen. MN ziet dergelijke engagements met proxy advisors als

nuttig en onderdeel van het bredere engagementwerk. Verbeteringen in de benchmark policies van proxy advisors kunnen een proces in gang zetten waarbij de standaard in de gehele markt omhoog gaat.

2022

In 2022 heeft het samenwerkingsverband ('taks groep') de taks rapporten van Experian PLC en Barrick Gold Corp geanalyseerd. Beide bedrijven hebben voor het eerst rapporten voor 2021 gepubliceerd, waarin ze informatie geven over de taks bijdrage in de landen of regio's waar ze opereren. Naast eigen analyse is ook een expert uit de PRI taks werkgroep geconsulteerd om de rapporten te beoordelen op marktstandaarden. Hoewel de rapporten nog niet voldoen aan de GRI207 standaard, wordt het openbaar maken van een beperkte hoeveelheid country-by-country data (zowel gedaan door Experian als Barrick) momenteel al gezien als best practice in de markt. De investeerdersgroep waardeert de eerste stappen van Experian op het publiceren van een rapport waarin per regio over de taks bijdrage wordt gerapporteerd. Daarnaast zijn specifieke vragen en punten voor verbetering gedeeld met het bedrijf, ten aanzien van het beleid, supervisie door het bestuur, en keuzes die zijn gemaakt in de rapportage (bijvoorbeeld regionale rapportage in plaats van rapportage per land). Experian staat open voor een vervolggesprek in 2023. Barrick zal begin 2023 worden benaderd voor een vervolggesprek.

Ontwikkelingen

Oxfam America is in november 2022 een campagne (zie [link](#)) gestart gericht op Exxon, Chevron en ConocoPhillips. In juli maakte ConocoPhillips bekend het Extractive Industries Transparency Initiative (EITI) te verlaten, een samenwerkingsverband waarin bedrijven zich committeren bepaalde standaarden te volgen in hun taks rapportage. Het vertrek van ConocoPhillips volgde uit een aanscherping in het beleid van het EITI: bedrijven moeten voortaan op project level betalingen aan overheden openbaar maken voor de landen waar ze opereren. Oxfam meldt dat ook andere Amerikaanse olie- en gasbedrijven, zoals ExxonMobil en Chevron (MN is niet geïnvesteerd in deze bedrijven) niet voldoen aan de eisen van het EITI. Oxfam is een initiatief gestart om resoluties in te dienen bij de aandeelhoudersvergaderingen van deze bedrijven, en de bedrijven te vragen te rapporteren volgens GRI207 en EITI standaarden. In lijn met het stembeleid (specifiek de SRI policy van ISS) zal MN de resolutie voor ConocoPhillips ondersteunen.

Vooruitblik

In het eerste kwartaal van 2023 zal Barrick Gold worden benaderd met feedback op het taks rapport, en zal follow up worden gegeven aan de overige lopende engagements, waaronder GSK PLC (voormalig GlaxoSmithKline) en Mastercard. In februari zal ook een tweede engagement gesprek met ISS plaatsvinden, waaraan MN zal deelnemen.

Incidenten & Controverses

Binnen het dialoogprogramma 'Incidenten en Controverses' (I&C) voert MN engagement met bedrijven die gelinkt zouden zijn aan negatieve impacts op mens en milieu. De uitgangspunten van de OESO-richtlijnen, de UN Global Compact Principles en de UN Guiding Principles on Business and Human Rights zijn hierbij leidend. In de gesprekken met bedrijven dringt MN aan op een gedegen due diligence proces. Bedrijven wordt gevraagd om negatieve impacts op mens en milieu te stoppen, beperken en in de toekomst te voorkomen. Waar relevant, wordt aangedrongen op het aanbieden van herstel en/of verhaal aan de benadeelden.

Casus Incidenten & Controverses – Barrick Gold Corp

MN sprak in 2022 met Barrick naar aanleiding van ernstige mensenrechtenschendingen die zijn gemeld bij de North Mara mijn in Tanzania door de NGO RAID. Vorig jaar was MN onder de indruk dat Barrick claims m.b.t. mensenrechtenschendingen had opgelost en processen had ingericht om soortgelijke incidenten te voorkomen. Door MiningWatch Canada en RAID is echter overtuigend bewijs aangeleverd waaruit blijkt dat Barrick zich nog steeds geconfronteerd ziet met conflicten met lokale gemeenschappen. Het gaat om buitensporig geweld door de Tanzaniaanse politie dat zich afspeelt aan de rand van de mijn waar Barrick actief is. Barrick stelt dat het geen verantwoordelijkheid heeft voor hetgeen zich buiten het hek afspeelt en dat het geen invloed heeft op hetgeen de politie al dan niet doet. Ook zouden de nieuwe aantijgingen van RAID vals zijn. MN vindt het zorgwekkend dat Barrick geen verantwoordelijkheid erkent voor hetgeen zich rondom de mijn afspeelt. In conflict- en hoog risicogebieden lopen mijnbouwbedrijven het risico bij te dragen aan of geassocieerd te worden met significante negatieve impacts die verband houden met hun activiteiten, waaronder mensenrechtenschendingen. Op grond hiervan moeten zij op risico gebaseerde due diligence uitvoeren als onderdeel van een doorlopend, proactief en reactief proces. Tot de mitigerende maatregelen die Barrick zou moeten nemen, behoort ook het uitoefenen van invloed op de lokale politie. Barrick lijkt daar voor zichzelf geen enkele verantwoordelijkheid te zien weggelegd.

In het derde kwartaal van 2022 vond er een gesprek met Barrick plaats. Barrick gaf aan dat het wel degelijk een verantwoordelijkheid voor zichzelf ziet als het gaat om het respecteren van mensenrechten rondom de mijnen (d.w.z. buiten de omheining) waar het bedrijf operatief is. MN is vooralsnog tevreden over de verantwoordelijkheid die Barrick erkent.

2022

In 2022 sprak MN, namens Bpf Koopvaardij, met Barrick Gold Corp, Petroleo Brasileiro SA, Tiger Brands Ltd, BHP Group Ltd, Atlantia SpA, Petroleos del Peru SA en Hon Hai Precision Industry Co Ltd.

Hier kwamen in juli 2022 nog 48 bedrijven bij naar aanleiding van de gestarte samenwerking met Sustainalytics.

Ontwikkelingen

In juli 2022 breidde MN de screeningscriteria om misstanden bij bedrijven te identificeren aanzienlijk uit door onder meer het toevoegen van een tweede dataprovider en het toevoegen van de bedrijfsobligatie portefeuilles in de screening, in aanvulling op de aandelenportefeuille. Daarnaast is MN een samenwerking gestart met Sustainalytics om het dialoogprogramma op efficiënte wijze op te schalen en meer controverses te ondervangen. Deze aanpassingen stellen Bpf Koopvaardij in staat om beter invulling te geven aan de due diligence verplichtingen. Het opstarten van de samenwerking met Sustainalytics is goed verlopen. MN voert op kwartaalbasis een controle uit over de voortgang van bedrijven en monitort daarbij ook de uitvoering door Sustainalytics. Zo ziet MN erop toe dat de uitvoering van het programma aansluit bij de principes van Bpf Koopvaardij.

Vooruitblik

MN zet het engagement in 2023 door. Daarnaast werkt MN samen met Sustainalytics aan het verder optimaliseren van het screeningsproces, en wordt gekeken hoe controverses nadrukkelijker kunnen worden meegenomen in de gesprekken die MN voert met externe managers over bedrijven uit de obligatieportefeuille.

Nederlandse Beursgenoteerde Ondernemingen

MN werkt in de beleggingscommissie van Eumedion samen met andere investeerders aan het toezicht op Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen. Het dialoogprogramma Nederlandse Beursgenoteerde Ondernemingen heeft als doelstelling om inzicht te krijgen in de strategische kwesties bij Nederlandse beursondernemingen, en bij te dragen aan de lange termijn waarde van de ondernemingen. Dit doet MN door onder meer te vragen naar een gedegen bestuurssamenstelling, redelijke en gerichte beloningen, en de organisatie van toezicht binnen een onderneming. De ondernemingen worden aangemoedigd rekenschap te nemen voor hun maatschappelijke impact en gevraagd hun duurzaamheidsbeleid te versterken. Daarnaast wordt ingezet op openheid en transparantie.

2022

In 2022 heeft MN het toezicht geleid op Heineken, Aegon en Unilever. Verder had MN een actieve support positie op Ahold Delhaize, DSM, ABN Amro en ING. Een concrete mijlpaal die is behaald, bestaat uit een directe link tussen duurzaamheidscomponenten en het beloningspakket van bestuurders. Zo drong MN er bij Heineken al langere tijd op aan een duurzaamheidscomponent in de lange termijn bonus op te nemen, waarvan vanaf 2022 sprake is. De gedetailleerde doelstellingen en prestaties zullen zowel ex ante als ex post worden bekendgemaakt, waarmee Heineken gehoor geeft aan een vooraf vastgestelde engagement ask. Naar aanleiding van de rotatie tussen investeerders leidt MN vanaf september 2022 het toezicht op Heineken, DSM, AkzoNobel en Aegon en is actieve support-investor op Prosus, Ahold, Shell en Unilever.

Ontwikkelingen

Een belangrijke ontwikkeling is dat er binnen de dialogen steeds meer aandacht is voor onderwerpen gerelateerd aan de 'S' in ESG. Daar waar van oudsher de nadruk lag op governance onderwerpen, en in een later stadium in toenemende mate op de energietransitie, hebben sociaal gerelateerde thema's een vaste plek op de agenda verkregen. De nasleep van COVID-19, de klimaatcrisis en recente ontwikkelingen in Oekraïne en Rusland hebben hier een aanjagende rol in gespeeld.

Vooruitblik

In 2023 bestaan de speerpunten van de dialogen wederom uit duurzaamheidsonderwerpen, waarbij naast sociaal gerelateerde thema's ook biodiversiteit een belangrijke rol gaat spelen. Voor wat betreft mensenrechten due diligence verschuift de aandacht van het inrichten van beleid en processen naar het daadwerkelijk meten van uitkomsten daarvan en het transparant rapporteren daarover. MN verwacht van koplopers zoals Heineken dat de lat op dat vlak (nog) hoger wordt gelegd. De afwikkeling van het door Heineken aangekondigde vertrek uit Rusland zal nauwlettend gemonitord worden'

Casus Nederlandse Beursgenoteerde Ondernemingen – Koninklijke DSM NV

In 2022 sprak MN meerdere keren met DSM over de beoogde fusie met Firmenich, waarvan de afronding gepland staat voor begin 2023. Het bedrijf zal dan verder gaan als DSM-Firmenich. Het fusiebedrijf wil naar eigen zeggen leider worden op het gebied van creatie en innovatie in voeding, beauty en welzijn. De huidige DSM aandeelhouders zullen 65,5 procent van het fusiebedrijf in handen krijgen, de overige aandelen komen in de handen van de Firmenich aandeelhouders. Het bedrijf zal een hoofdkantoor hebben in zowel Kaiseraugst (Zwitserland) als in Maastricht. Juridisch gezien wordt DSM-Firmenich een Zwitsers bedrijf, met een beursnotering in Nederland.

In de gesprekken met DSM is er vooral aandacht geweest in de verschillen tussen het Zwitsers en Nederlands recht en de verschillende Corporate Governance codes. Zo ligt het gender quota in Nederland op 33 procent ten opzichte van 30 procent in Zwitserland. Daarnaast is er in Nederland een vereiste goedkeuring van aandeelhouders bij grote acquisities of afsplitsingen en is er ook een controle op de niet-financiële informatie in het jaarverslag. De gesprekken met DSM waren constructief en MN heeft erop aangedrongen om zoveel mogelijk van de aandeelhoudersrechten onder het Nederlandse stelsel te waarborgen in de nieuwe statuten.

Stemmen

MN stemde namens klanten in 2022 wereldwijd op 25.911 management- en aandeelhoudersvoorstellen op 2.141 aandeelhoudersvergaderingen van ondernemingen waarin is belegd. Dit komt overeen met 93 procent van de vergaderingen waar MN in staat is geweest om te stemmen.⁶ Van alle voorstellen stemde MN in 66 procent van de gevallen vóór het voorstel en in 67 procent van de gevallen in lijn met het advies van het management van het bedrijf. Bij voorstellen die ingediend waren door aandeelhouders lag dit percentage lager: in 41 procent van de gevallen volgde MN het advies van het management.

Van de 814 aandeelhoudersvoorstellen waarop MN heeft gestemd, gingen 571 voorstellen over governance onderwerpen, zoals de verkiezing van een bestuur. Van de overige 243 voorstellen gingen 137 voorstellen over social onderwerpen, zoals human rights, diversity, equity & inclusion en political spending (waarin een bedrijf gevraagd wordt transparant te rapporteren over lobby activiteiten). In 44 voorstellen werden bedrijven gevraagd actie te ondernemen op het thema klimaat, bijvoorbeeld door het zetten van targets of het rapporteren van huidige uitstootgegevens. MN stemde in het geval van klimaat altijd vóór het aandeelhoudersvoorstel, met uitzondering van de vergadering van Equinor ASA, waarbij een aantal voorstellen niet aansloot bij het stembeleid van MN.

Juridische procedures

In actieve zaken neemt het fonds als eisende partij deel aan de aangespannen rechtszaken. In dergelijke zaken leveren fonds en fiduciair manager MN een bijdrage aan het aansturen van advocaten, nemen tactische en strategische beslissingen, en het leveren van informatie en documentatie aan om de zaak te onderbouwen en de claims te bewijzen. In 2022 hebben de volgende procedures plaatsgevonden: Fortis, Volkswagen/Porsche, RBS en Toshiba.

Vooruitblik Actief Aandeelhouderschap

Voor het nieuwe engagementkaderjaar, is MN van plan om met name voor de programma's Incidenten & Controverses, Leefbaar Loon, Leefbaar Inkomen en Energietransitie 2021-2023 meer nadruk te leggen op de escalatiemiddelen. Uitsluiting is hierbij het zwaarste escalatiemiddel. Dit wordt enkel ingezet als er sprake is van dusdanige risico's in de portefeuille dat het niet langer uitlegbaar is nog in het bedrijf belegd te blijven.

⁶ Om verschillende redenen stemt MN in een aantal jurisdicties niet, bijvoorbeeld omdat het stemmen per proxy niet mogelijk is en er een fysieke aanwezigheidsplicht is, of omdat het een markt betreft waarin shareblocking van toepassing is voor een bepaalde tijdsperiode voorafgaand aan de aandeelhoudersvergadering.

Uitsluiting

Beleidsontwikkelingen

MN heeft in maart 2022 namens haar klanten besloten om Russische aandelen uit te sluiten in verband met de inval van het Russische leger in Oekraïne. Russische staatobligaties werden voor 2022 al uitgesloten op basis van het landenuitsluitingsbeleid.

2022

In 2022 waren er in totaal 15 landen en 59 bedrijven uitgesloten op de publieke uitsluitingslijst op basis van de uitsluitingscriteria in het uitsluitingsbeleid. Als onderdeel van het beleid kan MN bedrijven ook uitsluiten naar aanleiding van een onsuccesvolle dialoog binnen de engagement-programma's. In oktober 2022 heeft MN gebruik gemaakt van dit escalatiemiddel door 19 bedrijven uit het dialoogprogramma 'Energietransitie' uit te sluiten. Op voorhand zijn er 'last-warning letters' uitgestuurd naar alle bedrijven op basis van een evaluatie van het engagement-programma. Een harde eis in de 'last-warning letters' was het uitspreken van een net-zero ambitie. Geen van de bedrijven heeft na het ontvangen van de last-warning letter adequate wijzigingen in haar strategie doorgevoerd waarop MN is overgegaan tot uitsluiting.

Dit betreft de volgende bedrijven:

- Ampol Ltd
- Baker Hughes
- Bharat Petroleum Corp Ltd
- Chevron Corp
- Dialog Group BHD
- Halliburton Co
- Hindustan Petroleum Corp Ltd
- Kinder Morgan Inc
- Pembina Pipeline Corp
- Petroleo Brasileiro SA
- Petronas Dagangan Bhd
- Petronet LNG Ltd
- Phillips 66
- Polskie Gornictwo Naftowe i Gazownictwo SA
- Power Assets Holdings Limited
- PTT PCL
- Tenega Nasional Berhad
- Valero Energy Corp
- Yantai Jereh Oilfield Services Group Ltd

Een andere nieuwe uitsluiting op de publieke uitsluitingslijst is de uitsluiting van Pretis DD. Dit bedrijf wordt sinds het derde kwartaal van 2022 uitgesloten op basis van betrokkenheid bij de productie van witte fosfor. Verder werden Aerojet Rocketdyne Holdings Inc. en Northrop Grumman Corp. in 2022 uitgesloten voor de betrokkenheid bij munitie met verarmd uranium.

In 2022 zijn de bedrijven Dassault Aviation, Saudi Aramco, Tata Sons Private Limited en Thales SA verwijderd van de publieke uitsluitingslijst. Dassault Aviation en Thales SA werden eerder uitgesloten op basis van betrokkenheid bij de productie van witte fosfor, maar zijn hier sinds het vierde kwartaal van 2022 niet meer bij betrokken.

Op de landenuitsluitingslijst hebben in 2022 ook enkele veranderingen plaatsgevonden. Afghanistan is uitgesloten op basis van een wapenembargo, aandelenstop en reisverbod. Deze sancties zijn door de UN en de EU uitgezet op basis van een terroristische dreiging van de Taliban die sinds 2021 weer aan de macht is in Afghanistan en in nauw verband staat met Al-Qaeda. Daarnaast is Mali uitgesloten op basis van een aandelenstop en reisverbod, dit naar aanleiding van geconstateerde mensenrechten schendingen in het kader van het schenden van de Agreement on Peace and Reconciliation.

Impact investeren

Impact Investerings

Beleidsontwikkelingen

Impactinvesteringen beogen naast financieel rendement ook positieve effecten op mens, milieu en maatschappij te realiseren.

2022 en Vooruitblik

Nu in 2022 de implementatie van Bewuste Selectie in de meeste liquide beleggingscategorieën is ingevoerd wil Bpf Koopvaardij in 2023 opnieuw gaan kijken of het opstellen van een apart impact beleggingskader gewenst is.

Sustainable Development Investments (SDI's)

Investerings in bedrijven die raken aan de Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties worden Sustainable Development Investments (SDI's) genoemd. Beleggingen die de SDG's bevorderen kunnen worden gedaan in verschillende beleggingscategorieën. Bpf Koopvaardij heeft per eind 2022 het SDI-gehalte van haar portefeuille gemeten. Op dat moment was het SDI-gehalte van de portefeuille 20%.

IMVB

Bpf Koopvaardij is ondertekenaar van het IMVB-convenant van de pensioensector, waarin pensioenfondsen, NGO's, vakbonden en de overheid samenwerken om verantwoord beleggen te bevorderen en risico's en misstanden in de toeleveringsketen te voorkomen. Het IMVB-convenant kent een onafhankelijke monitoringscommissie die erop toeziet in hoeverre ondertekenaars voldoen aan de afspraken die zijn gemaakt binnen het convenant. Bpf Koopvaardij heeft in 2022 een volledige implementatie van het IMVB-convenant bereikt.

Eind 2022 is het IMVB-convenant officieel tot een einde gekomen. In 2023 zal de implementatie van het convenant voor de laatste keer beoordeeld worden.

Benchmark onderzoeken

VBDO Benchmark

De Vereniging van Beleggers voor Duurzame Ontwikkeling (VBDO) beoordeelt ieder jaar de prestaties van Nederlandse pensioenfondsen op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen. De resultaten van het onderzoek worden jaarlijks gepresenteerd in een benchmark van de 50 grootste Nederlandse pensioenfondsen. Het onderzoek van VBDO gaat in op onderwerpen als beleid, implementatie van het beleid, bestuur en verantwoording.

Bpf Koopvaardij is dit jaar gescoord op plek 40 op de VBDO benchmark. Hiermee is Bpf Koopvaardij 9 plekken lager geplaatst dan in 2021. Echter, de totale score bleef dit jaar ongewijzigd op 2.1. Hiermee behaalt Bpf Koopvaardij 1 ster op de benchmark. Dit jaar heeft Bpf Koopvaardij meer punten behaald op het thema governance en minder punten behaald policy en accountability. Over het algemeen is het zichtbaar dat pensioenfondsen met een groter vermogen een inhaalslag aan het maken zijn op de ranglijst, dit jaar waren wederom veel grote stijgingen zichtbaar. Daarnaast worden veel punten toegewezen voor impactinvesteringen per asset class. Bpf Koopvaardij heeft nog geen impactinvesteringen en heeft hierop dus geen punten behaald.

UNPRI

De scores werden dit jaar bepaald aan de hand van een nieuwe methodologie die moet zorgen voor een betere afspiegeling van de huidige financiële markt. In de afgelopen jaren scoorde Bpf Koopvaardij voor het merendeel van de beleggingscategorieën een A+ (de hoogst haalbare score). Binnen de huidige methodologie hanteert PRI geen alfabetische scores meer, maar een score van 0-5 sterren per beleggingscategorie en module. Hierdoor zijn de resultaten van de benchmark niet direct vergelijkbaar met de resultaten van afgelopen jaren. De individuele rapporten geven wel een goed inzicht in het verbeterpotentieel op het gebied van verantwoord beleggen.

Desondanks heeft Bpf Koopvaardij dit jaar een aantal mooie resultaten behaald. Met name op ESG-integratie voor zowel passief als actief beheerde beursgenoteerde aandelen heeft Bpf Koopvaardij een goede score behaald. Voor beursgenoteerde aandelen is een score toegewezen van 70-91 procent. Ook voor vastgoed zijn de scores zeer positief. Uit de beoordeling van PRI blijkt dat er nog voortgang valt te behalen op het verantwoord beleggen beleid en de beleggingscategorieën waar ESG lastiger te integreren is zoals infrastructuur en fixed income.

MN
Postbus 30025
2500 GA Den Haag
Prinses Beatrixlaan 15
2595 AK Den Haag
t +31 (0)70 316 01 60
f +31 (0)70 316 04 75
www.mn.nl